

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ด้วยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศในสังคมโลกยุคปัจจุบัน ทำให้การติดต่อสื่อสาร การถ่ายทอดข้อมูลเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพสูง มีราคาถูก และมีจุดเด่นที่สามารถโต้ตอบถึงกันได้ในทันที อินเทอร์เน็ตก็ถือเป็นสื่อหนึ่งที่สามารถตอบสนองในสิ่งเหล่านี้ได้ ไม่ว่าจะเป็นการใช้อีเมล การสนทนาในห้องสนทนาตามเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หรือการใช้โปรแกรมการสื่อสารไอซีคิว ในการพูดคุยผ่านทางอินเทอร์เน็ต หรือแม้กระทั่งการโทรศัพท์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ที่มีทั้งการพูดคุยที่สามารถเห็นหน้าผู้พูดคุยด้วยผ่านทางระบบวิดีโอคอนเฟอร์เรนซ์ หรือการใช้งานในคุณสมบัติเดียวกับโทรศัพท์ทั่วไป แต่ประหยัดค่าใช้จ่ายกว่า โดยเฉพาะการโทรศัพท์ทางไกล

นอกจากนี้อินเทอร์เน็ตยังมีลักษณะพิเศษ คือ มีความเป็นอิสระไม่มีใครเป็นเจ้าของเครือข่าย มีความโดดเด่นในการติดต่อ และใช้งานง่าย มีความรวดเร็วในการสืบค้นหาข้อมูล และสามารถเชื่อมโยงกับข่ายข้อมูลข่าวสารอื่น ๆ ได้อย่างไม่มีขีดจำกัด ทำให้อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่ดีสำหรับการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในรูปแบบออนไลน์สู่ผู้ใช้ซึ่งมีจำนวนมหาศาลมากกว่าเครือข่ายบริการข้อมูลใด ๆ ในโลกจะเทียบได้

การคาดการณ์จาก International Data Corporation (IDC) หน่วยงานที่ทำการสำรวจสถิติ และการวิจัยทางด้านอินเทอร์เน็ต ระบุว่าปัจจุบันมีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่อกับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจำนวน 32 ล้านเครื่อง และจะเพิ่มขึ้นเป็นมากกว่า 300 ล้านเครื่องภายในปี 2001 ขณะที่ NUA Internet Survey ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ทำการศึกษาประชากรบนอินเทอร์เน็ต สถิติ และแนวโน้มในอนาคต ได้ทำการสำรวจจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตสิ้นสุดเดือนพฤศจิกายน ปี 2000 พบว่าทั่วโลกมีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตถึง 407.1 ล้านคน โดยแบ่งออกเป็นแอฟริกา 3.11 ล้านคน เอเชีย/แปซิฟิก 104.88 ล้านคน ยุโรป 113.14 ล้านคน ตะวันออกกลาง 2.40 ล้านคน แคนาดา/อเมริกา 167.12 ล้านคน และอเมริกาใต้ 16.45 ล้านคน (http://www.nua.ie/surveys/how_many_online/index.html)

ขณะที่ในประเทศไทย สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทยหรือทีดีอาร์ไอ ได้ทำการวิจัยสำรวจการใช้อินเทอร์เน็ตของคนไทยในอนาคตระหว่างปี ค.ศ.2000-2005 ซึ่งสรุปว่าภายในปี 2005 จะมีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยประมาณ 2.7 ล้านคน ถ้าเศรษฐกิจขยายตัว

ประมาณ 2% แต่ถ้าเศรษฐกิจโตเร็วถึง 6% ต่อปี จะมีจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตถึง 3.2 ล้านคน ในปี 2005

ปี	2543	2544	2545	2546	2547	2548
จำนวนประชากร (ล้านคน)	62.14	62.91	63.43	63.95	64.49	65.02
สมมติฐาน 1: เศรษฐกิจ เติบโตต่ำ(2%ต่อปี)						
สมาชิกในรูปองค์กร (เครื่อง)	32,547	42,296	55,254	72,570	95,832	127,258
จำนวนสมาชิกผู้ใช้ บริการอินเทอร์เน็ต	712,769	926,277	1,201,067	1,589,275	2,098,730	2,786,951
คิดเทียบเป็นเปอร์เซ็นต์ จากประชากรทั้ง ประเทศ	1.14	1.47	1.91	2.48	3.25	4.29
สมมติฐาน 2: เศรษฐกิจ เติบโตสูง(6%ต่อปี)						
สมาชิกในรูปองค์กร (เครื่อง)	32,547	42,516	56,436	76,199	104,752	146,780
จำนวนสมาชิกผู้ใช้ บริการอินเทอร์เน็ต	712,769	931,096	1,236,700	1,668,753	2,294,058	3,214,472
คิดเทียบเป็นเปอร์เซ็นต์ จากประชากรทั้ง ประเทศ	1.14	1.48	1.95	2.61	3.56	4.94
อัตราเพิ่มคิดเป็น เปอร์เซ็นต์		30.6	32.7	35.0	37.5	40.1
หมายเหตุ : 1. ตัวเลขเหล่านี้เป็นประมาณการ ณ ต้นเดือนมกราคมของแต่ละปี 2. จำนวนประชากรเป็นการคาดการณ์ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ(สศช.)						

ตารางที่ 1 การคาดการณ์แนวโน้มจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย

ที่มา : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ)

Mccarthy ได้กล่าวว่า ในปัจจุบันอินเทอร์เน็ตได้เปลี่ยนแปลงบทบาทมาเป็นช่องทางสำหรับการสื่อสารอย่างแท้จริง และมีใช้เป็นเพียงช่องทางสำหรับผู้ใช้งานทางด้านคอมพิวเตอร์เท่านั้น

แต่เป็นช่องทางสำหรับสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ด้วยไม่ว่าจะเป็นโทรทัศน์ วิทยุ รวมทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ ซึ่งการสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนี้ เป็นการสื่อสารที่เกิดขึ้นในยุคสังคมสารสนเทศ และกำลังมีบทบาทอย่างมากในปัจจุบัน

ตัวอย่างเช่น Encyclopedia Britanica ที่มีชื่อเสียงและผลิตมาตั้งแต่ปี ค.ศ.1768 ที่เมืองเอ็ดินเบระะ ในสก๊อตแลนด์ ล่าสุดบริษัท Encyclopedia Britanica ผู้ผลิตหนังสือสารานุกรมชื่อดังของโลกนี้ได้ออกแถลงการณ์ว่าจะเลิกผลิตหนังสือสารานุกรมชนิดนี้แล้วในรูปของหนังสือเล่ม แต่จะมีในรูปแบบที่เป็นซีดีรอม และฐานข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตแทนซึ่งก็ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากมีผู้เข้าชมถึงวันละกว่า 1 ล้านราย

ขณะเดียวกันธุรกิจหนังสือพิมพ์ก็เป็นธุรกิจหนึ่งที่อาศัยอินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางใหม่สำหรับการกระจายข้อมูลข่าวสารผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ออนไลน์ที่เรียกว่า “หนังสือพิมพ์ออนไลน์” ควบคู่ไปกับการเสนอข่าวหนังสือพิมพ์ตามแบบเดิม ซึ่งนับเป็นจุดเปลี่ยนที่น่าสนใจมากของวงการธุรกิจหนังสือพิมพ์

จากเว็บไซต์ของ American Journalism Review ระบุว่าในปี 1998 หนังสือพิมพ์ออนไลน์ทั่วโลกมีจำนวน 4,925 ฉบับ โดยมีการเติบโตขึ้นมาอย่างเห็นได้ชัด นับจากปี 1994 ซึ่งมีเพียง 78 ฉบับ

ปี	จำนวนหนังสือพิมพ์ออนไลน์
1994	78
1995	855
1996	1,920
1997	3,622
1998	4,925

ตารางที่ 2 แสดงการเติบโตของจำนวนหนังสือพิมพ์ออนไลน์ทั่วโลก

ที่มา : <http://ajr.newslink.org/emcol10.html>

โดยสื่อสิ่งพิมพ์ใหญ่ ๆ ของโลกต่างก็หันมาให้บริการข้อมูลข่าวสารในรูปแบบออนไลน์กันมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็น USA Today, Washington Post, New York Times, Financial Times, Wall Street Journal, Yomiuri Shimbun, News and Observer ฯลฯ โดยมีทั้งการให้บริการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และการบอกรับสมาชิก อย่างหนังสือพิมพ์ซิคาคโก ทริบูน ที่เริ่มคิดค่าบริการในการอ่านฉบับออนไลน์ในเดือนพฤษภาคม 2535 โดยคิดค่าบริการเดือนละ 7.5 ดอลลาร์

เช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์ Wall Street Journal หนังสือพิมพ์ธุรกิจรายวันชื่อดัง ที่เริ่มคิดค่าบริการในการอ่านฉบับออนไลน์ตั้งแต่วันที่ 21 กันยายน 2539 โดยคิดค่าบริการปีละ 59 ดอลลาร์ และ 29 ดอลลาร์สำหรับผู้ที่เคยรับหนังสือพิมพ์ในรูปแบบเดิม ซึ่งเมื่อเทียบกับค่าบอกรับสมาชิกฉบับเล่มซึ่งตกปีละ 164 ดอลลาร์ จะเห็นว่ามี ความแตกต่างกันในเรื่องราคาเป็นอย่างมาก

จากความแตกต่างในเรื่องราคานี้เองอาจเป็นสาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อหนังสือพิมพ์ในรูปแบบเดิมก็ได้ เพราะผู้คนอาจจะหันไปอ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์กันมากขึ้น หรืออ่านข้อมูลข่าวสารที่นำเสนอทางเว็บไซต์เฉพาะด้านที่มีอยู่อย่างมากมายในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแทน แต่หนังสือพิมพ์ออนไลน์ก็ยังมีข้อเสียเมื่อเปรียบเทียบกับหนังสือพิมพ์ในรูปแบบเดิม

โดย Katz กล่าวว่า การอ่านหนังสือพิมพ์ยุ่งยาก ต้องใช้เวลามากในการอ่านและยังส่งผลต่อสายตาเวลาอ่านนาน ๆ ขณะที่การอ่านหนังสือพิมพ์ในรูปแบบเดิมมีความสะดวกสบาย ไม่เสียสายตา สามารถพกพาไปอ่านตามที่ต่าง ๆ ได้

ในขณะที่เดียวกันการอ่านข้อมูลทางสื่อออนไลน์ที่อาจมีผลต่อสายตาและเป็นอุปสรรคสำคัญในการเติบโตของสื่อออนไลน์ในอนาคต บิล เกตส์ ประธานบริษัทไมโครซอฟท์ ชี้ว่าในขณะนี้ไม่มีเทคโนโลยีที่เรียกว่า ClearType ที่จะทำให้การอ่านข้อมูลทางสื่อออนไลน์ทำได้ง่ายเท่ากับการอ่านจากกระดาษ โดยเทคโนโลยีนี้จะมีคุณสมบัติในการเพิ่มความเข้มของจอจาก 90 dots ต่อนิ้ว (DPI) ทำให้มีคุณภาพใกล้เคียงกับเลเซอร์พริ้นเตอร์ 270 DPI ซึ่งเทคโนโลยีจะทำให้คนอ่านข้อมูลทางออนไลน์ได้สะดวกมากยิ่งขึ้น

ส่วนในประเทศไทย มีธุรกิจหนังสือพิมพ์ 11 ฉบับที่ได้ผลิตหนังสือพิมพ์ในรูปแบบเดิมควบคู่ไปกับหนังสือพิมพ์ออนไลน์ ซึ่งประกอบไปด้วย ไทยรัฐ, เดลินิวส์, ไทยโพสต์, ฐานเศรษฐกิจ, ผู้จัดการ, กรุงเทพธุรกิจ, เดอะเนชั่น และบางกอกโพสต์ ซึ่งยังมีรูปแบบการให้บริการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

ขณะเดียวกันในส่วนของโฆษณาซึ่งเป็นรายได้หลักของหนังสือพิมพ์ในรูปแบบเดิม หนังสือพิมพ์ออนไลน์กลับยังไม่สามารถหารายได้จากส่วนนี้มากนัก ซึ่งอาจจะเนื่องจากหนังสือพิมพ์ออนไลน์ยังเป็นสื่อใหม่ และยังมีข้อจำกัดในด้านต่าง ๆ อยู่อีกมาก ไม่ว่าจะเป็นข้อจำกัดในเรื่องของผู้อ่านหรือผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่ยังจำกัดอยู่เฉพาะกลุ่มคนที่มีการศึกษา และรายได้ดี เนื่องจากราคาของอุปกรณ์ต่อเชื่อม เช่น คอมพิวเตอร์ และค่าใช้จ่ายบริการอินเทอร์เน็ตที่มีราคาแพง ประกอบกับรูปแบบของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ในประเทศไทยที่ไม่มีการพัฒนาทั้งรูปแบบและเนื้อหาที่จะดึงดูดผู้อ่านที่อ่านหนังสือพิมพ์ในรูปแบบเดิมให้หันมาอ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์

นอกจากนั้นในเรื่องของกฎหมายที่ออกมารองรับอินเทอร์เน็ตในประเทศไทยก็ยังไม่ปรากฏออกมาเป็นรูปเป็นร่างขึ้นมา ซึ่งอาจทำให้กลุ่มธุรกิจต่าง ๆ และกลุ่มผู้บริโภคยังไม่มั่นใจในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางใหม่ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ บนเครือข่าย รวมทั้งปัจจัยทางด้านเทคโนโลยีในการลดข้อจำกัดของสื่ออินเทอร์เน็ต เช่น ปัญหาในการอ่านจากหน้าจอคอมพิวเตอร์

ซึ่งมีผลต่อสายตา หรือการพัฒนาของเทคโนโลยีในการส่งสัญญาณ โดยปัจจุบันยังอาศัยสายโทรศัพท์ซึ่งมีข้อจำกัดในการส่งผ่านข้อมูลที่มีขนาดใหญ่ หรือมัลติมีเดีย รวมทั้งคุณภาพของสัญญาณที่ยังไม่ดีพอเมื่อเทียบกับสื่อที่มีอยู่เดิมอย่างโทรทัศน์ และวิทยุ

หนังสือพิมพ์ออนไลน์นอกจากจะต้องเผชิญหน้ากับคู่แข่งในรูปแบบของสื่อเดิมที่มีอยู่อย่างมากมาย ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ในรูปแบบเดิม โทรทัศน์ วิทยุ รวมทั้งสื่อที่อยู่ในรูปแบบเดียวกันทั้งหนังสือพิมพ์ออนไลน์ และเว็บไซต์ของทั้งสถานีโทรทัศน์และวิทยุต่าง ๆ รวมทั้งเว็บไซต์เฉพาะด้านที่มีอยู่อย่างมากมายบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เช่น soccemet.com ที่นำเสนอข่าวสารทางด้านกีฬาฟุตบอล หรือ Pappayon.com ที่นำเสนอข่าวสารทางด้านภาพยนตร์ เป็นต้น

โดยจากรายงานล่าสุดเรื่อง "Synergize for success" ของสมาคมหนังสือพิมพ์อเมริกา (Newspaper Association of America) ระบุว่า ปัจจุบันจำนวนผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์มีจำนวนมากกว่าหนังสือพิมพ์ในรูปแบบเดิม โดยจากการสำรวจพบว่า ผู้ใหญ่วัยทำงานจำนวน 57 % อ่านหนังสือพิมพ์รายวัน ในขณะที่ 67 % อ่านหนังสือพิมพ์ฉบับวันอาทิตย์

ในทางกลับกันผลการสำรวจก็ระบุว่า มีผู้ใหญ่วัยทำงานจำนวนถึง 67 % อ่านหนังสือพิมพ์รายวันผ่านสื่อออนไลน์ และยังระบุอีกว่าการใช้สื่อออนไลน์ยังเป็นการช่วยสนับสนุนหนังสือพิมพ์ในรูปแบบเดิมอีกด้วย

ขณะที่เมื่อมามองดูหนังสือพิมพ์ออนไลน์ในประเทศไทยซึ่งมีลักษณะการดำเนินการที่ควบคู่ไปกับการจัดทำหนังสือพิมพ์ในรูปแบบเดิมจะเห็นได้ว่า โอกาสในการที่จะแข่งขันกับสื่ออื่น ๆ นั้นแทบจะไม่มี เพราะไม่ได้มีข้อแตกต่างจากสื่ออื่น ๆ เลย

ขณะเดียวกันด้วยศักยภาพของอินเทอร์เน็ต ซึ่งหนังสือพิมพ์ออนไลน์ใช้เป็นช่องทางในการส่งผ่านข้อมูลการกระจายของสื่อ ซึ่งในรูปแบบดั้งเดิมหนังสือพิมพ์จะมีการกระจายที่ค่อนข้างจะถูกจำกัดพื้นที่ คือ จะอยู่ในเขตที่ไม่กว้างมากนัก และไม่ทั่วถึง และยังคงเสียค่าใช้จ่ายในการกระจายสื่อที่ค่อนข้างสูง รวมทั้งระยะเวลาการรับสื่อของผู้ใช้ที่มากขึ้น ทำให้บางครั้งข่าวสารที่ได้รับอาจเกิดความล่าช้าไม่สดใหม่ ซึ่งจุดนี้หนังสือพิมพ์ออนไลน์ได้เปรียบอย่างมาก การกระจายสื่อทำได้อย่างรวดเร็วและวัดผลได้ในทันที เพราะนอกจากผู้รับจะสามารถรับข่าวสารได้อย่างแบบจับไวทันเหตุการณ์แล้ว ยังสามารถให้ข้อเสนอแนะ หรือไม่ก็กรอกแบบสอบถาม ร่วมสนุก ฯลฯ ตอบโต้กันได้ทันที ซึ่งยังไม่มีสื่อใดทำได้ใกล้เคียงกับสื่ออินเทอร์เน็ต

Donna L.Hoffmann & Thomas P.Novak (1995) กล่าวถึงลักษณะการติดต่อสื่อสารสองทางแบบปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ตไว้ว่า "ในการสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ต ผู้ใช้สามารถควบคุมข่าวสารที่ต้องการเปิดรับ หรือเลือกปฏิเสธข้อมูลข่าวสารที่เห็นว่าไม่น่าสนใจได้อย่างสะดวก ผู้รับสารสามารถเลือกรับสารและแสวงหาข้อมูลตามความพอใจของตนเอง เมื่อผู้รับสารมีความสนใจเป็นพิเศษต่อข้อมูลข่าวสารก็จะมีปฏิสัมพันธ์เพื่อติดต่อกับผู้ส่งสารเพื่อขอข้อมูลหรือแสดงความคิดเห็น

อัลวิน ทอฟเลอร์ ได้กล่าวในหนังสือคลื่นลูกที่สามว่า “เมื่อสารสนเทศได้กลายมาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการผลิตมากกว่าเดิมโครงสร้างทางการศึกษาของยุคใหม่จะต้องเปลี่ยนระบบไป งานวิจัยทางวิทยาศาสตร์ก็ต้องปรับความหมายใหม่ และยิ่งไปกว่านั้น สื่อสารมวลชนจะต้องถูกจัดระบบใหม่ สื่อมวลชนยุคปัจจุบันทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์จะไม่สามารถต้านทานกระแสหลากหลายของสารสนเทศและจะไม่อาจเสนอสนองวัฒนธรรมอันหลากหลายซึ่งจำเป็นสำหรับการยังชีวิตในบัดนี้ สื่อในอนาคตจึงจะมุ่งมวลชนน้อยลง พยายามกระจายเข้าสู่บุคคลและความพอใจของบุคคลมากกว่าความพอใจของมวลชน

ในขณะที่ในหนังสือเรื่อง “Goodbye Gutenberg” ที่เขียนขึ้นเมื่อปี 1980 แอนโทนี สมิธ ระบุว่า ขณะที่เรากำลังอยู่ในระยะแรกเริ่มของห้วงเวลาที่เห็นกันชัด ๆ ว่า “อภิสิทธิ์การเลือกสรร” กำลังย้ายจากผู้เขียนไปสู่ผู้อ่าน

“หลายร้อยปีแล้วที่ผู้เขียนและบรรณาธิการเป็นผู้ตัดสินใจว่าควรบรรจุอะไรเข้าไปในสิ่งที่พวกเขาทำกันขึ้นมา เช่นหนังสือพิมพ์ นิตยสาร รายการโทรทัศน์ ฯ แล้วทำให้เราเลือกเอาจากสิ่งเหล่านั้น ตัดสินใจเอาเองว่าจะเลือกอ่านหรือดูอะไร แต่ปัจจุบันนี้ ด้วยเทคโนโลยีทันสมัย เราสามารถทำขึ้นเองได้ สามารถถือสิทธิ์เลือกสรรสิ่งที่เราต้องการจากหนังสือได้”

John Naisbitt ได้กล่าวไว้ในหนังสือ Megatrend ของเขาว่า “เทคโนโลยีด้านข้อมูลข่าวสารได้ทำให้ข้อมูลข่าวสารอันสับสนวุ่นวายจนเป็นพิษนั้น กลายเป็นสิ่งที่เป็ระเบียบเรียบร้อย และทำให้ข้อมูลที่ไร้ประโยชน์นั้นมีค่าขึ้นมา ถ้าผู้ใช้ข้อมูลสามารถเลือกพบข้อมูลข่าวสารที่ตนต้องการ (ด้วยเครื่องมือการใช้ข้อมูลข่าวสาร) เขาก็พร้อมที่จะจ่ายเงินซื้อ”

จากสิ่งที่ได้กล่าวมาหนังสือพิมพ์ออนไลน์ในประเทศไทยแทบจะไม่ได้ใช้ประโยชน์เลย ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาข้อมูลตลอดเวลา การใช้อีเมลในการติดต่อสื่อสารกับผู้บริโภค การเปิดห้องสนทนา การสำรวจความคิดเห็นของผู้อ่าน การเชื่อมโยงข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ

นอกจากนั้นศักยภาพของสื่ออินเทอร์เน็ตยังทำให้สามารถจัดปัญหาเรื่องราคาของกระดาษที่สูงขึ้นทุกวันซึ่งหนังสือพิมพ์ในรูปแบบเดิมต้องเผชิญ เนื่องจากไม้ที่ทำกระดาษเริ่มลดน้อยถอยลง เพราะคนทั่วโลกมีอัตราการบริโภคกระดาษสูงมาก และหลายคนเชื่อว่าภายในอีกไม่กี่ปี อาจมีความจำเป็นต้องลดจำนวนสื่อสิ่งพิมพ์ที่เป็นกระดาษลง เพื่อลดจำนวนการใช้ไม้ลงไปมากกว่านี้

วิชัย พยัคฆ์โส ประธานสมาพันธ์อุตสาหกรรมกระดาษพิมพ์ กล่าวถึง สถานการณ์ของอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์หลังประกาศค่าเงินบาทลอยตัวในการร่วมแถลงข่าวเรื่อง “การระดมเงินทุน 100 บาทช่วยชาติยามวิกฤติ” ณ ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ เมื่อวันที่ 14 มกราคม 2541 ว่า ราคาหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์จะปรับราคาเพิ่มไม่ต่ำกว่า 10-15% ต้นทุนการผลิตเพิ่มสูงมากหลังใช้อัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัว โดยเฉพาะราคากระดาษ เช่น กระดาษปอนด์เพิ่มขึ้น 75-80% กระดาษอาร์ตเพิ่มขึ้น 40-50% เพลท หมึก และวัสดุที่เกี่ยวข้อง เพิ่มขึ้น 35-40% ทำให้ผู้ประกอบการต้องแบกภาระต้นทุนจำนวนมาก

สมาน สุตโต นายกสมาคมนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยและนักข่าวอาวุโสสายอุตสาหกรรมและการเงินของหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ ซึ่งร่วมแถลงข่าวในครั้งนี้ด้วยกล่าวว่า “กระดาษที่ผลิตในประเทศราคาประมาณ 24,000 บาทต่อตัน และมีกำลังผลิตเพียง 244,000 ตันต่อปี ในขณะที่ความต้องการใช้กระดาษในประเทศสูงถึง 353,000 ตันต่อปี ทำให้ต้องนำเข้ากระดาษในปริมาณสูง ดังนั้น ค่าเงินบาทที่อ่อนตัวทุก 1 บาท จะทำให้ต้นทุนการผลิตหนังสือพิมพ์เพิ่มขึ้น 4.2 ล้านบาทต่อปี ทำให้หนังสือพิมพ์หลายฉบับต้องปิดตัวไป

จะเห็นได้ว่าการผลิตหนังสือพิมพ์ในรูปแบบเดิมนั้นมีอุปสรรคมากมาย โดยเฉพาะในเรื่องของต้นทุนการผลิต และเมื่อเทียบกับหนังสือพิมพ์ออนไลน์แล้วจะแตกต่างกันมาก เช่น ค่าใช้จ่ายในส่วนของรูปเล่ม การผลิต ค่าทำเพลต ค่าเข้าเล่ม ค่าจัดจำหน่าย ค่าสายส่ง ฯลฯ ซึ่งการทำหนังสือพิมพ์ออนไลน์จะลดค่าใช้จ่ายที่กล่าวมาได้ทั้งหมดอีกทั้งยังสามารถลดจำนวนพนักงานที่ไม่จำเป็นได้อีกด้วย

ด้วยเหตุเหล่านี้ประกอบกับค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งธุรกิจบนเครือข่ายที่ต่ำมากอาจทำให้เกิดรูปแบบการดำเนินงานของธุรกิจหนังสือพิมพ์ออนไลน์ใหม่ ๆ และเปิดโอกาสให้กลุ่มธุรกิจอื่น ๆ นอกจากกลุ่มธุรกิจหนังสือพิมพ์เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานหนังสือพิมพ์ออนไลน์ได้ เช่น หนังสือพิมพ์ออนไลน์ newsclickweb.com ที่เปิดบริการขึ้นเมื่อวันที่ 14 กันยายน 2542 ที่ผ่านมาจากความร่วมมือของอดีตนักข่าว นิสิตนักศึกษา และอาจารย์ โดยเน้นเนื้อหาในเรื่องของการวิเคราะห์เจาะลึกข้อมูลข่าวสารทางด้านเศรษฐกิจ การตลาด และงานวิจัย นำเสนอทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เป็นต้น

ส่วนในเรื่องคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์(ออนไลน์)ในอนาคตนั้น Ruth Gerh บรรณาธิการของสำนักข่าว AP กล่าวว่า “ในยุคของเทคโนโลยีที่เติบโตอย่างรวดเร็ว เราต้องการบุคคลที่มีความสามารถและทักษะความชำนาญในการทำงานในรูปแบบเก่า รวมทั้งทักษะที่จำเป็นในอนาคตข้างหน้า ซึ่งจะต้องสามารถทำงานในการจัดการกับวังวนของข่าวสารที่มีอยู่อย่างมากมาย ทั้งข้อความ รูปภาพ กราฟิก เสียง และวิดีโอ ซึ่งประกอบรวมกันเป็นมัลติมีเดียได้”

ขณะที่งานวิจัยของ Vincent Kieman และ Mark Levy กล่าวถึงการจัดทำเว็บไซต์ของสถานีโทรทัศน์ในอเมริกา โดยพบว่าผู้จัดทำเว็บไซต์เหล่านี้ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ทางด้านวารสารศาสตร์เลย แต่กลับเป็นผู้ที่มีความรู้ทางคอมพิวเตอร์

ส่วนงานวิจัยอีกชิ้นหนึ่งของกองทุนหนังสือพิมพ์ดาวโจนส์ ทำการสำรวจกลุ่มธุรกิจหนังสือพิมพ์จำนวน 489 ฉบับ พบว่ามากกว่า 85% ที่กล่าวว่า ทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์เป็นสิ่งที่สำคัญในการประเมินคุณสมบัติของผู้สมัครงานในตำแหน่งผู้สื่อข่าว บรรณาธิการและผู้ออกแบบจัดหน้า

จะเห็นได้ว่าในอนาคตคุณสมบัติในรูปแบบเดิมคือ การเขียน การวิเคราะห์ การบรรณาธิกรณ ไม่เพียงพอเสียแล้วสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพทางด้านหนังสือพิมพ์(ออนไลน์) เมื่อ

เทียบกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีที่กลุ่มธุรกิจหนังสือพิมพ์(ออนไลน์)ได้นำเข้ามาใช้ในการผลิต โดยเฉพาะเทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์

ด้วยเหตุนี้เองทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาว่าปัจจุบันเนื้อหาข่าวที่น่าเสนอยู่บนหนังสือพิมพ์ออนไลน์มีลักษณะอย่างไร และได้ใช้ศักยภาพของอินเทอร์เน็ตมากเพียงใดในการพัฒนาเนื้อหาของเว็บไซต์และสร้างความแตกต่างจากสื่อในรูปแบบเดิม ซึ่งหนังสือพิมพ์ออนไลน์ในประเทศไทยยังถือว่าเป็นสื่อที่ยังใหม่อยู่ และถือเป็นช่องทางใหม่ในการกระจายข่าวสารของสื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์

ขณะเดียวกันก็ต้องการที่จะศึกษาถึงลักษณะของกลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ในปัจจุบันว่ามีลักษณะอย่างไร พฤติกรรมการใช้ ความพึงพอใจต่อองค์ประกอบในเว็บไซต์ของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ รวมทั้งความต้องการของกลุ่มผู้อ่านต่อบริการของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ ตลอดจนแนวโน้มในด้านต่าง ๆ ของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยที่มีบทบาท อิทธิพลและส่งผลกระทบต่อการเติบโตของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ แนวโน้มทางด้านเนื้อหา กลุ่มผู้อ่านสภาพการแข่งขัน แหล่งรายได้ และที่สำคัญคือคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพในอนาคตว่าควรจะสามารถและทักษะทางด้านใดบ้าง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการนำเสนอเนื้อหาข่าวสารของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทยในปัจจุบัน
2. เพื่อศึกษาถึงลักษณะของกลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทยในปัจจุบัน
3. เพื่อศึกษาถึงมุมมองของนักวิชาชีพ และผู้มีความรู้ทางด้านอินเทอร์เน็ตที่มีต่อแนวโน้มในด้านต่าง ๆ ของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทย
 - 3.1 เพื่อศึกษาแนวโน้มกลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทย
 - 3.2 เพื่อศึกษาแนวโน้มคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์(ออนไลน์)
 - 3.3 เพื่อศึกษาแนวโน้มเนื้อหาหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทย
 - 3.4 เพื่อศึกษาแนวโน้มสภาพการแข่งขันของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทย
 - 3.5 เพื่อศึกษาถึงแนวโน้มแหล่งรายได้หลักของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทย
 - 3.6 เพื่อศึกษาแนวโน้มปัจจัยที่มีผลต่อการเติบโตของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทย

ปัญหานำการวิจัย

1. รูปแบบการนำเสนอเนื้อหาข่าวสารของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทยในปัจจุบันเป็นอย่างไร

2. ลักษณะของกลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทยในปัจจุบันเป็นอย่างไร
3. มุมมองของนักวิชาชีพ และผู้มีความรู้ทางด้านอินเทอร์เน็ตที่มีต่อแนวโน้มในด้านต่าง
 - ๓ ของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทยเป็นอย่างไร
 - 3.1 ปัจจัยใดบ้างที่มีแนวโน้มที่จะมีผลต่อการเติบโตของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทย
 - 3.2 แนวโน้มเนื้อหาหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทยในอนาคตจะเป็นอย่างไร
 - 3.3 แนวโน้มคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์(ออนไลน์)จะต้องมีคุณสมบัติใดบ้าง
 - 3.4 แนวโน้มกลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทยจะเป็นอย่างไร
 - 3.5 แนวโน้มสภาพการแข่งขันของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทยจะเป็นอย่างไร
 - 3.6 แนวโน้มแหล่งรายได้หลักของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทยจะมาจากแหล่งใด

ข้อสันนิษฐาน

1.รูปแบบการนำเสนอข่าวสารของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ในปัจจุบันเป็นไปในลักษณะการนำเสนอจากฉบับเล่มขึ้นมาไว้บนเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ออนไลน์โดยไม่มีการปรับเปลี่ยนข้อมูลให้สอดคล้องกับสื่ออินเทอร์เน็ต เช่นเดียวกับการใช้สื่อปฏิสัมพันธ์ที่ยังไม่ได้รับการเอาใจใส่เท่าไรนัก

2.กลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ในปัจจุบันจะอยู่ในช่วงวัยทำงาน การศึกษาสูง อาศัยอยู่ในต่างประเทศ และสนใจเนื้อหาข่าวบันเทิง คอมพิวเตอร์/อินเทอร์เน็ต เศรษฐกิจ การเมือง และกีฬา โดยกลุ่มผู้อ่านจะมีความพึงพอใจต่อองค์ประกอบหนังสือพิมพ์ออนไลน์มากที่สุดในส่วนเนื้อหาที่นำเสนอบนเว็บไซต์ และมีความพึงพอใจน้อยในส่วนของสื่อปฏิสัมพันธ์ ส่วนความต้องการของผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์จะมีความต้องการในส่วนการรายงานข่าวเฉพาะบุคคล รวมทั้งในส่วนของการใช้สื่อปฏิสัมพันธ์ และมีความต้องการน้อยในส่วนการให้บริการฟรีอีเมล และนำเสนอเนื้อหาหลายภาษา

3.มุมมองของนักวิชาชีพ และผู้มีความรู้ทางด้านอินเทอร์เน็ตที่มีต่อแนวโน้มในด้านต่าง ๆ ของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทย

3.1กลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ในอนาคต จะมีความหลากหลายมากกว่าในปัจจุบัน เพราะการขยายตัวของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศ รวมทั้งมีการพัฒนาเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ที่จะช่วยดึงดูดผู้บริโภคให้หันมาอ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์มากขึ้น

3.2แนวโน้มคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ออนไลน์ในอนาคต จะต้องมีความสามารถทางด้านวารสารศาสตร์ คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต รวมทั้งสามารถจัดการและตัดแปลงข้อมูลต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับการนำเสนอกับสื่อแต่ละสื่อ

3.แนวโน้มเนื้อหาหนังสือพิมพ์ออนไลน์ในอนาคตจะมีการเพิ่มเติมเนื้อหาที่ไม่มีในฉบับเล่ม รวมทั้งใช้ศักยภาพของอินเทอร์เน็ตในการสนับสนุนการรายงานข่าวเพิ่มมากขึ้น

4.แนวโน้มสภาพการแข่งขันของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ในอนาคตจะต้องแข่งขันกับทั้งสื่อที่มีอยู่เดิม และสื่อออนไลน์ โดยหนังสือพิมพ์ออนไลน์จะต้องมีการปรับตัวโดยการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร มัลติมีเดีย ฐานข้อมูล รวมทั้งความน่าเชื่อถือของข่าวสาร

5.แนวโน้มแหล่งรายได้หลักของหนังสือพิมพ์ออนไลน์จะมาจากการโฆษณา ขณะที่รายได้จากการให้บริการฐานข้อมูล การให้บริการข่าวสารเฉพาะบุคคล การรับสมัครสมาชิก จะเป็นรายได้ที่เป็นส่วนเสริม

6.ปัจจัยที่มีแนวโน้มเป็นอุปสรรคต่อการเติบโตของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ในประเทศไทยมากที่สุดคือ รัฐบาล เนื่องจากนโยบาย และการผูกขาดการให้บริการอินเทอร์เน็ตทำให้ส่งผลต่อการเติบโตของจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศ

ขอบเขตการวิจัย

1.การวิจัยสำรวจเนื้อหาหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทยในปัจจุบันจะศึกษาเฉพาะกลุ่มธุรกิจหนังสือพิมพ์ในประเทศไทยที่ผลิตหนังสือพิมพ์ออนไลน์ควบคู่กับหนังสือพิมพ์ในรูปแบบเดิมจำนวน 11 ฉบับ โดยประกอบไปด้วย หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ, เดลินิวส์, ไทยรัฐ, ไทยโพสต์, มติชน, ข่าวสด, ผู้จัดการ, ฐานเศรษฐกิจ, ประชาชาติธุรกิจ, เดอะเนชั่น และบางกอกโพสต์

2.กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมุมมองที่มีต่อแนวโน้มในด้านต่าง ๆ ของหนังสือพิมพ์ออนไลน์มีจำนวน 11 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มผู้มีความรู้ทางด้านอินเทอร์เน็ต จำนวน 3 คน และกลุ่มนักวิชาชีพ จำนวน 8 คน โดยกลุ่มวิชาชีพจะยกเว้นหนังสือพิมพ์ผู้จัดการ ซึ่งติดขัดในเรื่องนโยบายของทางหนังสือพิมพ์

3.การศึกษากลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ในประเทศไทยจะทำการสำรวจเฉพาะกลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์เดอะเนชั่นออนไลน์และหนังสือพิมพ์มติชนออนไลน์เท่านั้น เนื่องจากหนังสือพิมพ์ออนไลน์ในประเทศไทยยังไม่มีรูปแบบการให้บริการแบบสมาชิกทำให้ไม่มีฐานข้อมูลของกลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์จึงต้องอาศัยสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์จากในส่วนเว็บบอร์ดของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ทั้ง 2 ฉบับข้างต้น

4. การวิจัยนี้จะศึกษาเฉพาะปัจจัยทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สาธารณูปโภค และการศึกษา

นิยามศัพท์

แนวโน้ม หมายถึง มุมมองที่ควรจะเป็นไปได้ตามแนวความคิดของนักวิชาชีพ และผู้มีความรู้ทางด้านอินเทอร์เน็ต ซึ่งในการศึกษานี้จะศึกษาแนวโน้มดังต่อไปนี้

- 1) ปัจจัยที่มีแนวโน้มที่จะมีผลต่อการเติบโตของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทยในอนาคต
- 2) แนวโน้มเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทยในอนาคต
- 3) แนวโน้มคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์(ออนไลน์)ในอนาคต
- 4) แนวโน้มกลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ในอนาคต
- 5) แนวโน้มสภาพการแข่งขันของหนังสือพิมพ์ไลน์ในอนาคต
- 6) แนวโน้มแหล่งรายได้หลักของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ในอนาคต

อินเทอร์เน็ต (Internet) หมายถึง ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ที่เชื่อมโยงคอมพิวเตอร์จำนวนมากทั่วโลกเข้าด้วยกัน เพื่อการสื่อสาร ค้นคว้า แลกเปลี่ยนข้อมูล และการทำธุรกรรม

หนังสือพิมพ์ออนไลน์(Online Newspaper) หมายถึง รูปแบบหนึ่งของหนังสือพิมพ์ซึ่งนำเสนอผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในรูปแบบเว็ลด์ไวด์เว็บ โดยผู้อ่านสามารถเรียกข้อมูลเหล่านี้มาอ่านได้ผ่านทางโปรแกรมการสื่อสาร เช่น Netscape หรือ Internet explorer เป็นต้น โดยในการศึกษารั้งนี้จะทำการสำรวจหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทยจำนวน 11 ฉบับ ดังต่อไปนี้ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ, เดลินิวส์, ไทยรัฐ, ไทยโพสต์, มติชน, ข่าวสด, ผู้จัดการ, ฐานเศรษฐกิจ, ประชาชาติธุรกิจ, เดอะเนชั่น และบางกอกโพสต์

เว็ลด์ไวด์เว็บ (World Wide Web) หมายถึง รูปแบบการส่งผ่านข้อมูลรูปแบบหนึ่งของอินเทอร์เน็ต ที่มีการเชื่อมโยงกันแบบใยแมงมุมบนเครือข่ายที่สามารถเชื่อมข้อมูลจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่งโดยมีลักษณะการนำเสนอทั้งข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียง

เว็บไซต์ (Web Site) หมายถึง แหล่งข้อมูลบนเครือข่าย WWW ของแต่ละองค์กรซึ่งภายในเว็บไซต์จะบรรจุข้อมูล หรือบริการซึ่งขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานของแต่ละองค์กร

เว็บเพจ (Web Page) หมายถึง เอกสารข้อมูลในแต่ละหน้าซึ่งถูกเขียนขึ้นด้วยภาษา HTML โดยแต่ละหัวข้อจะประกอบด้วยหน้าเว็บเพจหลาย ๆ หน้ามาประกอบกัน

โฮมเพจ (Home Page) หมายถึง หน้าแรกสุดของข้อมูลแต่ละหัวข้อ โดยส่วนนี้จะเป็นส่วนที่บอกให้รู้ว่ามิข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องอะไร และมีรายการหัวข้อให้เลือกเข้าไป

การเชื่อมโยงข้อมูล (Links) หมายถึง ข้อความ หรือรูปภาพที่เป็นส่วนที่นำไปสู่เนื้อหาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่กำลังค้นหา ซึ่งเนื้อหานั้นอาจจะอยู่ในเว็บไซต์เดียวกันหรือคนละเว็บไซต์ก็ได้

มัลติมีเดีย (Multimedia) หมายถึง การนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบของเสียง และภาพเคลื่อนไหว

ปฏิสัมพันธ์ (Interactive) หมายถึง การสื่อสารสองทางในลักษณะที่สามารถตอบโต้กันได้ในทันที ซึ่งในการวิจัยในครั้งนี้หมายถึง การโต้ตอบกับระบบคอมพิวเตอร์ผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ปัจจัย หมายถึง ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเติบโต หรือเป็นอุปสรรคต่อการเติบโตของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ในประเทศไทยในอนาคต โดยการวิจัยนี้จำกัดการศึกษาเฉพาะปัจจัยทางด้านการศึกษา การเมือง เศรษฐกิจ และสาธารณสุข

เนื้อหา หมายถึง ข่าว บทความ บทวิเคราะห์ ตลอดจนข้อเขียนต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่บนหนังสือพิมพ์ออนไลน์ รวมทั้งภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียง ตลอดจนเครื่องมือในการสร้างเนื้อหาเพื่อมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวผู้อ่านตัวเนื้อหา และตัวนักข่าว เช่น อีเมล กระดานข่าว ห้องสนทนา การสร้างข้อมูลเชื่อมโยง การสร้างแบบสอบถาม เป็นต้น

คุณสมบัติ หมายถึง ความสามารถและทักษะที่จำเป็นสำหรับการประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์(ออนไลน์) เช่น ทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์ การเขียนโสมเพจ เป็นต้น

กลุ่มผู้อ่าน หมายถึง กลุ่มผู้ใช้บริการหนังสือพิมพ์ออนไลน์

สภาพการแข่งขัน หมายถึง คู่แข่งในตลาดที่ให้บริการทางด้านข้อมูลข่าวสาร เช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์ออนไลน์ คือ หนังสือพิมพ์ในรูปแบบเดิม โทรทัศน์ วิทยุ เคเบิลทีวี รวมไปถึงเว็บไซต์ของสถานีโทรทัศน์และวิทยุทางด้านข่าว ตลอดจนเว็บไซต์ที่มีเนื้อหาเฉพาะด้านบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

แหล่งรายได้ หมายถึง ผลที่จะได้รับจากการผลิตหนังสือพิมพ์ออนไลน์ซึ่งอยู่ในรูปของตัวเงิน เพื่อนำมาใช้ในการบริหารงานธุรกิจต่อไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบถึงลักษณะการนำเสนอเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทยในปัจจุบัน
2. เพื่อทราบถึงลักษณะกลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทยในปัจจุบัน
3. เพื่อทราบถึงมุมมองของนักวิชาชีพ และผู้มีความรู้ทางด้านอินเทอร์เน็ตที่มีต่อแนวโน้มในด้านต่าง ๆ ของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทย

4. เพื่อเป็นแนวทางของสถาบันการศึกษาทางด้านวารสารศาสตร์ในการปรับปรุงเนื้อหาการเรียนการสอนให้เข้ากับความต้องการทางด้านวิชาชีพในอนาคต
5. เพื่อทราบถึงปัจจัยที่เป็นตัวส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการเติบโตของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ในประเทศไทย